KULTUR STYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

CHRISTINELUND

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	28.03.2011
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Christinelund kommune
Adresse:	Christinelundsvej 36-38, 4720 Præstø
Betegnelse:	Christinelund
Fredningsår:	1978
Omfang:	*Hovedbygningen, med tilbygget enetages længe (1859-60 af Ferdinand Meldahl)*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Christinelund ligger få kilometer øst for Præstø centrum, omgivet af have, avlslænger, marker og skov.

Christinelunds hovedbygning består af en sydvendt hovedfløj og en sidefløj som strækker sig mod nord. Øst for hovedfløjen ligger en énetages længe, der tidligere fungerede som chauffør- og forpagterbolig. Syd for hovedbygningen ligger en stor, parklignende have, mens gårdsplads og avlslænger vender mod nordøst.

Hovedbygningen er en énetages, grundmuret og hvidmalet bygning med kælder, udnyttet tagetage og tag af blåglaserede tegl. Bygningen har sortmalet kampestenssokkel, ældre storsprossede korspostvinduer med forsatsrammer, svungne gavle, flere heltagskviste samt flere ældre skorstenspiber i tagryggen. Mod gården har bygningens vinduer sålbænke af træ. Hovedfløjen har en karnap mod vest og et kraftigt fremskudt, tårnlignende midterparti mod haven i syd. Murværk, karnap, midterparti og kviste er særdeles detaljerige. I det indre har hovedbygningen bevaret et ældre rumforløb med de repræsentative stuer beliggende en suite mod syd og vest, mens afdelingen med køkken og kældernedgang ligger mod nord og øst, ud til gården. Sidefløjen har i overetagen bevaret et ældre rumforløb med en centralt placeret fordelingsgang. Bygningen er generelt præget af nyere overflader på gulve, vægge og lofter, dog er flere ældre detaljer i form af bemalinger, høje fodpaneler, døre og dørgreb samt flere ældre bræddegulve bevaret. I hovedfløjens østvendte stue findes et nyere, fritstående samtalekøkken.

Den énetages længe er grundmuret og hvidmalet med halvvalmet, blåglaseret tegltag og en delvist udnyttet tagetage. Vinduerne er dels ældre, storsprossede vinduer, dels nyere termovinduer. I det indre har bygningen bevaret en langsgående midterskillevæg og flere en suite beliggende stuer i den østlige del (Forpagterboligen). Bygningen

har nyere bad, toilet og køkken og er i det indre generelt præget af nyere overflader, herunder nyere gulve, vægge, forsænkede lofter, døre og gerichter.

BYGNINGSHISTORIE

Christinelund er opført i år 1859-1860 som avlsgård under Nysø Gods. Arkitekten var Ferdinand Meldahl. Hovedbygningen har sandsynligvis oprindeligt stået i blank mur af røde og gule sten. I 1917 blev der opført tre driftsbygninger i tilknytning til Christinelund.

KILDER

Kunstindeks Danmark & Weilbachs Kunstnerleksikon.
Anne Grethe Sværke, Nybygt af gammel art, Dansk Center for Herregårdsforskning, Skippershoved 2010.

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Christinelunds miljømæssige værdi ligger i det samlede anlægs velbevarede fremtræden, hvor den store, parklignende have, avlslængerne og den tilstødende skov alle bidrager til opretholdelsen af et mindre, men helstøbt herregårdsmiljø.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Christinelunds kulturhistoriske værdi knytter sig til hovedbygningen som et velbevaret eksempel på historicismens arkitektoniske ønske om, gennem genanvendelsen af motiver fra perioden under Frederik II og Christians IV, at skabe en historisk og nationalt orienteret, stemningsmættet arkitektur. Stilistisk har især den danske renæssancearkitekturs borgherregårde fungeret som forbillede for Christinelund, hvilket ses i bygningens lagdelte murflader og svungne gavle. Materialeholdningen er i tråd med datidens idealer enkel og nationalt funderet, idet den næsten udelukkende begrænser sig til brugen af teglsten, et materiale som kunne hentes direkte fra den danske undergrund. Til detaljeringen i form af friser og gesimser er ligeledes anvendt teglsten.

Den énetages længes mere afdæmpede udtryk og mindre skala er med til at understrege det betydningsmæssige hierarki bygningerne imellem.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Arkitektonisk fremtræder Christinelund i det ydre som en mindre, men meget karakterfuld herregård, hvis renæssanceinspirerede formsprog får bygningen til at virke både grandios og magtfuld. Det ydre er særdeles rigt dekoreret, og murværk, karnap og midterparti er således kendetegnet ved brændte fuger, savsnitsfriser, trappefriser, konsoller og en kraftigt profileret gesims, mens kvistene har profilerede brædder og udskårne ørnehoveder. Bygningens hvide farve, som giver et udpræget let og luftigt udtryk, står i nogen grad i kontrast til den tyngde og karakter, som formsproget har.

I det indre har hovedbygningen et særdeles velbevaret, ældre rumforløb med herskabets repræsentative stuer og værelser beliggende mod haven i syd og vest, mens de sekundære rum, herunder det oprindelige køkken, vender mod gårdspladsen. Overetagen i sidelængen har ligeledes et velbevaret ældre rumforløb med en central fordelingsgang. I det indre findes flere ældre trægulve, høje fodpaneler, gerichter, døre og dørgreb bevaret, ligesom der findes oprindelige, bemalede partier i den vestvendte dagligstues karnap.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I hovedbygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til det historicistiske formsprog, den traditionelle materialeholdning og righoldige detaljering i form af svungne gavle og friser. I hovedbygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den oprindelige planløsning, de ældre bygningsdele i form af døre og gerichter samt til de bemalede partier i den vestvendte dagligstue. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I den enetages længes ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til længens placering, formsprog og traditionelle materialeholdning. I den enetages længes indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den langsgående midterskillevæg samt den traditionelle materialeholdning.

ANBEFALINGER

Intet angivet.